

Pedagógus kommunikáció az online térben

A digitális oktatás kapcsán úgy vélem rengeteg jó gyakorlattal, és megfelelő platformmal rendelkezünk napjainkban. Ezek használata tanulható, fejleszhető, és mindig van valami új felfedezni való egy általunk már jól ismert program kapcsán is. Jelen írásban nem is a digitális oktatásról, hanem inkább annak pedagógus és gyermekvédelmi szempontjairól szeretnék szólni. Arról szól ez az írás, hogy hogyan és hogyan ne használjuk ezeket a felületeket a diákokkal való kommunikáció során.

Nem véletlenül írtam azt, hogy pedagógus, és gyermekvédelem, hiszen úgy vélem ez oda vissza kiszolgáltatott helyzetet tud teremteni minden résztvevő számára. Ezért szedtem össze olyan szempontokat, amelyeket, mint egy AJÁNLÁST szeretnék nektek átnyújtani.

Ezek nem didaktikai tanácsok, hanem kommunikációs ajánlások, amelyek mindkét fél (pedagógus-diák) komfortérzetét, biztonságérzetét növeli.

A kommunikáció, leszűkítve háromféle módon történik az online térben. Vagy digitális írásban, vagy videóban, esetleg hang formájában. Ez a táblázat kicsit segít eligazodni hogyan is történik mindez.

A digitális kommunikáció platformjai								
digitális írás			videó			hang		
előre szerkesztett	élő online beszélgetés/ chat		előre szerkesztett	élő közvetítés/ live stream		előre rögzített hangüzenet	élő hanghívás	
feladat leírása, jegyzet, vázlat, email stb.	egyéni	csoporthoz	rögzített audiovizuális anyag, mely vagy szerkesztett utólag, vagy nem. Ezt követően egy platformon keresztül kerül megosztásra. Pl: drive, youtube, stb.	egyéni	csoporthoz	szinte minden chat alkalmazás képes rá	egyéni	csoporthoz
	2 személy közötti beszélgetés	több mint 2 személy között zajló beszélgetés, Pl: tantárgyhoz köthető belső csoport		2 ember között	több mint 2 ember között		2 ember között	több mint 2 ember között
				videó hívás Pl: messenger, skype, google hangouts, stb.	videó konferencia Pl: skype, zoom, google meets, discord, stb.		telefonos beszélgetés; videóhívás kikapcsolt kamerával	telefonos konferenciahívás; videóhívás kikapcsolt kamerával
							szinte minden chat alkalmazás képes rá	szinte minden chat alkalmazás képes rá

Ajánlások a pedagógus és diákok közötti írásos kommunikáció kapcsán

- mindig olyan formában fogalmazzuk meg a véleményünket, hogy az semmilyen körülmények között ne legyen bántó, kirekesztő
- minden esetben gondoljunk arra, hogy az üzenetet nem csak a diák, hanem a törvényes képviselője (szülő, gyám, ügyvéd) is olvashatja
- ügyeljünk arra, hogy a diák életkori és szellemi szintjének megfelelő nyelvezetet használjunk
- lehetőleg kerüljük a bizalmaskodó, személyes, magán jellegű témákat (kivételt képeznek ez alól a segítő tevékenységet végző szakemberek, lelki vezetők)
- célszerű, ha egy csoportban a diákokkal nem csak egy pedagógus van kapcsolatban, hanem egy kolléga (munkacsoport vezető) is látja a beszélgetéseket
- amennyiben a csoportos beszélgetésben azt érzékeljük, hogy nem a csoport céljának megfelelő tartalmak kerülnek megosztásra, jelezzük a csoportnak
- a csoportnak a pedagógusok legyenek az adminisztrátorai
- amennyiben a diákok között merül fel sértő megjegyzés, vagy kiközösítés, hívjuk fel a figyelmet ennek helytelen voltára
- készítsünk egy csoport szabályzatot: mit lehet és mit nem a csoportban
- lehetőség szerint hétköznapokon 08:00 és 15:00 óra között kommunikáljunk a csoportban (vagy az intézmény által meghatározott időkeretben)
- a csoportban megosztásra kerülő fájlokat mindenki látja, másolhatja, tárolhatja és megoszthatja, ezért csak olyan dolgot töltsünk fel, hogy ebből a későbbiek folyamán ne alakulhasson ki semmilyen féle konfliktus
- minden esetben tartsuk szem előtt a személyes adatvédelmi szempontokat
- ne feledjük el: többnyire 18 év alatti diákkal dolgozunk, ami azt jelenti hogy bármilyen kép vagy videó megosztásához a törvényes képviselő (szülő, gyám, ügyvéd) írásos hozzájárulása szükséges

Ajánlások a pedagógus és diákok közötti videó kommunikáció kapcsán

- megfelelően válasszuk ki a videórögzítés, vagy live videó helyszínét
- lehetőleg egy semleges háttérrel válasszunk, kivételt képez ez alól, ha a tananyag átadásához szemléltető (eszköz) háttér szükséges (tábla, térkép, labor, tornaterem, stb)
- ügyeljünk arra, hogy megfelelő ruházatban jelenjünk meg a videóban, ne adjunk okot se félreértésekre, se pedig támadásokra
- úgy viselkedjünk, beszéljünk, hogy a videót más is láthatja a résztvevőkön kívül, azt rögzíthetik, tárolhatják és bármikor megoszthatják
- ez azt is jelenti, hogy videó által rögzített anyag vállalható legyen a készítője számára bármikor bármilyen körülmények között, szakmailag és emberileg egyaránt
- célszerű a videóbeszélgetés időtartamát előre leszögezni, mert az segíti az effektív munkavégzést
- **FONTOS!** Amennyiben a videókészítés a tantárgyhoz köthető feladat, (videó készítése, **amin a diák maga is szerepel**) tudnunk kell, hogy azt **kizárólag a törvényes képviselő** (szülő, gyám, ügyvéd) **írásos engedélyével** tehető meg 16 éves kor alatt. 14-16 év közötti diákoknál a törvényes képviselő és a diák együttes beleegyezése szükséges. 14 éves kor alatt elegendő a törvényes képviselő hozzájárulása. A **videófelvétel a diák tulajdonát képezi**, ami a mai magyar jogrend szerint **személyes adatnak minősül**. Így a pedagógus, aki megkapja az „adatot” (videót) adatkezelővé válik. Ezáltal neki kell gondoskodnia a biztonságos adattárolásról. (Arról, hogy a felvételt nem láthatja harmadik fél, nem megosztható, stb.)
- **azon videók, melyeken gyermekek szerepelnek, további adatvédelmi, és személyiségi jogi kérdéseket vethetnek fel**
- érdemes mérlegelni az ilyen típusú feladatoknál, hogy a videó által képviselt oktatás tevékenység értéke egyensúlyban van-e az adatkezeléssel kapcsolatos jogi következményekkel
- **videóhívást, csak az iskola által meghatározott időkereten belül kezdeményezzünk-fogadjunk (célszerű 08:00-15:00 között)**
- amennyiben a feltöltött videót más diákok is láthatják, fennáll a veszélye, hogy ők nem feltétlenül tartják majd be az adatvédelmi irányelveket, ez további konfliktusokat eredményezhet

Ajánlások a pedagógus és diákok közötti hang alapú kommunikáció kapcsán

- mindig olyan formában fogalmazzuk meg a véleményünket, hogy az semmilyen körülmények között ne legyen bántó, kirekesztő
- minden esetben gondoljunk arra, hogy az üzenetet nem csak a diák, hanem a törvényes képviselője (szülő, gyám, ügyvéd) is hallhatja
- ez azt is jelenti, hogy videó által rögzített anyag vállalható legyen a készítője számára bármikor bármilyen körülmények között, szakmailag és emberileg egyaránt
- ügyeljünk arra, hogy a diák életkori és szellemi szintjének megfelelő nyelvezetet használjunk
- lehetőleg kerüljük a bizalmaskodó, személyes, magán jellegű témákat (kivételt képeznek ez alól a segítő tevékenységet végző szakemberek, lelki vezetők)
- konferenciabeszélgetés esetén célszerű, ha nem csak egy pedagógus vesz részt a beszélgetésben, hanem egy kolléga (munkacsoport vezető) is
- amennyiben a csoportos beszélgetésben azt érzékeljük, hogy nem a konferenciahívás céljának megfelelő tartalmak kerülnek megosztásra, jelezzük a csoportnak
- a konferenciahívásnak a pedagógusok legyenek a levezetői
- amennyiben a diákok között merül fel sértő megjegyzés, vagy kiközösítés, hívjuk fel a figyelmet ennek helytelen voltára
- célszerű a konferenciahívás időtartamát előre leszögezni, mert az segíti az effektív munkavégzést
- lehetőség szerint hétköznapokon 08:00 és 15:00 óra között kommunikáljunk (vagy az intézmény által meghatározott időkeretben)
- minden esetben tartsuk szem előtt a személyes adatvédelmi szempontokat

